

EU vil sikre fremtidens energi

EU-Kommissionens nye energipakke fokuserer blandt andet på udbygningen af infrastrukturen, men bruger alligevel kun få ord på fjernvarme.

INTERNATIONALT

Af international chef Birger Lauersen,
Dansk Fjernvarme

EU-kommissionen præsenterede i november en pakke på energiområdet, som både skal sikre bedre forsynings-sikkerhed og støtte den klimapakke, som forventes vedtaget på topmødet i december. Set fra et fjernvarmesyns-punkt må man beklage, at der er lidt fokus på fjernvarme og kraftvarme, og i et vist omfang er der tale om gammel vin på nye flasker, idet også eksisterende initiativer "støves af" og sættes i en ny ramme.

Pakken

Den 13. november 2008 offentliggjorde EU-kommissionen en pakke med forskellige direktivforslag, meddelelser m.v., som tilsammen udgør kommissionens forslag om energiforsynings-sikkerhed, energisolidaritet og energieffektivitet. Den dækker et bredt spektrum startende på produktionssiden (olie- og gas, vindkraft, kernekraft, kraftvarme) videre over infrastruktur til energieffektive bygninger og produkter.

Den samtlende ramme er "Anden Strategiske Energi Gennemgang" (Det lyder af mere på engelsk) i lyset af statschefernes vedtagelse i 2007 af 5x20 målsætningerne om 20% reduktion i klimagasudledninger, 20% vedvarende energi og 20% mindre bruttoenergiforbrug, må man efter kommissionens mening imødesee en betydelig forandring af Europas energisystem. Og dette på et tidspunkt, hvor de globale energimarkeder og internationale forhold i al almindelighed er under forandring.

Lidt mere af det hele – men nogen energirevolution lægger EU-Kommissionens 2nd Strategic Energy Review ikke op til. Fotos: Jørgen Schytte.

Energiforsyningen er, efter kommissionens mening, et fælles EU-anliggende, idet de fælles energimarkeder og -infrastrukturer gør nationale løsninger utilstrækkelige, når trusler mod forsynings-sikkerheden skal imødegås. Her peger kommissionen på, at 5x20-målsætningerne i sig selv fremmer forsynings-sikkerheden, idet målsætningerne fremmer vedvarende energi, fleksible energisystemer og øget energieffektivitet.

Kommissionen foreslår også en solidaritetsplan med fem indsatspunkter for at øge forsynings-sikkerheden: Ny

infrastruktur, de internationale relationer, bedre olie- og gaslagre, energieffektivitet og bedre udnyttelse af EU's egne energiresourcer.

Udbygning af infrastruktur

Kommissionen foreslår et antal store projekter inden for infrastrukturområdet, og af dansk interesse er især forslaget om, at der bør udbygges gas- og elinfrastrukturer omkring Østersøen. Det skal sikre energiforsyningen til især de baltiske lande, der i høj grad er afhængige af gasforsyning fra Rusland. Et sårbart punkt for de lande og for fællesskabet.

Ligeledes foreslås der udviklet et Nordsø-net til at forbinde de nationale elektricitetsnet omkring Nordsøen, og hvortil man kan forbinde nye, store havvindmølleparker. Opgaven med at være elmæssig backup for et sådant system, ville måske ikke være uinteressant for danske kraftvarmeværker. Begge forslag kan (på langt sigt) få betydning for kraftvarmesystemet i Danmark.

Energieffektivitet

Som bekendt har EU's statschefer besluttet at reducere forbruget af primærenergi med 20%. Forøget energieffektivitet er samfundsøkonomisk et billigt virkemiddel, når man vil reducere energiforbruget og samtidig opretholde den samme økonomiske aktivitet. Forøget energieffektivitet bidrager også til de øvrige målsætninger.

Kommissionen kommer derfor med en "meddelelse" om hvordan man kan nå de 20%. Blandt virkemidlerne er et forslag til opstramning af bygningsdirektivet, som er med blandt dokumenterne i pakken. Opstramning går i sin enkelhed ud på at fjerne arealgrænsen som i dag er på 1.000 m².

Herefter vil opførelsen af nye bygninger og større renovering (omkostning over 25% af bygningens værdi) af

eksisterende bygninger være omfattet af direktivet. Det foreslås at stramme lidt på mindstekravene til bygnings-systemers energimæssige ydeevne, at medlemslandene skal fremme bygninger med lavt energiforbrug og CO₂-udslip (samt at der skal udarbejdes definitioner af, hvornår bygninger kan siges at have det), opstramning af regler om energimærker, og endelig foreslås der obligatoriske tilsyn med varme- og køleanlæg.

Også direktivet om energimærkning af produkter foreslås opdateret, og her er den væsentligste ændring, at direktivet ikke kun skal omfatte energiforbrugende husholdningsapparater men fremover også "energirelaterede" produkter både i husholdninger, industri og forretning. Energirelaterede produkter vil sige alle varer (eller dele heraf), som i deres levetid har betydning for et energiforbrug. Det inkluderer både fjernvarmeunits og som eksempel også vinduer.

Kraftvarme

Kraftvarme anerkendes i meddelelsen om energieffektivitet som en meget effektiv måde at producere elektricitet og varme. Der er ingen nye initiativer på vej på dette område, men i forbindelse med offentliggørelsen af pakken, udsendes også kommissio-

nens retningslinier for beregningen af andelen af el fra kraftvarmeanlæg. Retningslinierne skal anvendes i en situation, hvor ikke al varmen fra et kraftvarmeanlæg anvendes, til at sikre, at eventuel produktionsstøtte til kraftvarme-el kun gives til elektricitet, der rent faktisk kan siges at være produceret i kraftvarme.

Reglerne får ikke den store betydning i Danmark. De decentrale kraftvarmeværkers totalvirkningsgrader ligger normalt over den tærskel, hvor hele produktionen under alle omstændigheder anses som kraftvarme (80% for CCGT og 75% for andre typer anlæg). Udtagsværkerne i Danmark har i forvejen ikke mulighed for at modtage støtte til deres elproduktion fra kraftvarme. (Med mindre der er biomasse involveret, men så er det andre regler.)

Andre indsatsområder

Kommissionen lægger op til fornyet fokus på energi, når det kommer til unionens relationer til resten af verden. Afhængigheden af energi fra lande udenfor unionen er stigende, og verden er ikke blevet et roligere sted inden for de seneste år. Norge er så godt som en del af medlemskredsen, og er en betydelig energileverandør,

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

så ingen problemer dér. Men man kigger længere og længere væk. Og medlemmerne har manglende lyst til at underordne sig fællesskabet, når det kommer til energi. Derfor også forslag om mere fodslag i kredsen og f.eks. også tvungen indsigt i medlemslandenes investeringer i energi, som kunne være af betydning for fællesskabet. Der er desuden en lang række forslag om bedre styring af olie- og gaslagre, energimærkning af bildæk, noget om dæktryk og meget mere.

Hvor er fjernvarmen?

Formålet med hele den store pakke fra EU-Kommissionen burde jo være enkelt nok: At sikre EU et højeffektivt og CO₂-lavt energisystem, med en handlingsorienteret politik frem mod 2030 og en vision for 2050, hvor det var beskrevet, hvorledes vi fik CO₂'en ud af elforsyningen, afsluttede olieafhængigheden inden for transport-

sektoren, udviklede en bestand af lavenergi eller energiproducerende bygninger og omlagde til et intelligent sammenhængende energinet. Og med koordinerede bestræbelser inden for forskning og udvikling, regulering, investeringer og infrastrukturudbygninger. Lever pakken op til dette?

Da kommissionsformand José Manuel Barroso præsenterede 5x20-målsætningerne i 2007 sagde han: "Europa behøver en energirevolution".

Egentlige revolutioner udløses sædvanligvis ikke ved med en dyng papir, men selv en mere ydmyg forandring kan man godt tvivle på om denne pakke vil afstedkomme.

Energieffektivitet er et af de fem indsatsområder, kommissionen peger på, men fokus er på de sædvanlige centraliserede løsninger. Enorme investeringer i konventionelle gas- og elsystemer og konventionelle, ineffektive termiske produktionsanlæg, som nok

skal have mulighed for potentielt at opsamle og lagre CO₂'en, men som ikke kan opsamle og anvende spildvarmen. Der fokuseres på produktionsiden og på at søge energi endnu længere væk.

Fjernvarme nævnes i forbifarten. Det forekommer paradoksalt, at man ihærdigt søger at bygge gasledninger til verdens ende, men synes ude af stand til at forestille sig at bygge en ledning til varmt vand fra den ene ende af en europæisk by til den anden. Der er folk i kommissionen, som gerne vil noget andet og mere, men pakken afspejler vel den politiske realitet: Medlemslandene er bagstræberiske, og der er massive interesser i de vel-etablerede energisektorer på spil.

Hvis vi vil have en energirevolution, skal vi lave den selv. Og få lande har vel i praksis en bedre mulighed end os.

bl@danskjernvarme.dk